

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobkyně a): **URTENA SE,**
sídlem Biskoupky 33, Ivančice
zastoupená advokátkou JUDr. Kateřinou Tomkovou
sídlem Biskoupky 33, Ivančice

žalobkyně b): **JUDr. K. T.**

proti
žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně**
sídlem Moravské náměstí 1, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2016, sp. zn. ZKI BR-O-16/144/2016

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem přezkumu v projednávané věci je nevyhovění návrhu na opravu chyb v katastrálním operátu dle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Dne 9. 11. 2012 byl Katastrálnímu úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-venkov (dále jen „katastrální úřad“), doručen Rozhodčí nález č. 1/2011, vydaný rozhodcem Ing. Z. N., kterým došlo k převodu vlastnického práva k nemovitostem na LV č. 337, k. ú. Biskoupky na Moravě, z původního vlastníka – žalobkyně b) na vlastníka nového – žalobkyni a). Katastrální úřad rozhodčí nález vyhodnotil jako listinu bezpředmětnou, zápis vlastnického práva neprovedl a řízení ukončil dne 4. 4. 2013. Proti postupu katastrálního úřadu se žalobkyně a) bránila správní žalobou, které Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 1. 2014, č. j. 30 A 15/2013 – 56, vyhověl a nařídil katastrálnímu úřadu zaznamenat vlastnické právo žalobkyně a) k výše uvedeným nemovitostem.
3. V mezidobí, kdy o žalobě rozhodoval správní soud, vedl katastrální úřad celkem čtyři řízení, kterými postupně zapsal k nemovitostem na LV č. 337, k. ú. Biskoupky na Moravě, do katastru nemovitostí následující zápisy: zástavní práva na výše uvedené nemovitosti ze dne 28. 1. 2013 pro oprávněného Komerční banka, a. s. a ze dne 28. 1. 2013 pro oprávněného CML, s. r. o., exekuční příkaz k prodeji nemovitosti ze dne 9. 8. 2013 a exekuční příkaz k prodeji nemovitosti ze dne 28. 1. 2013.
4. Dne 13. 5. 2014 byl katastrálnímu úřadu doručen výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, na základě kterého byl proveden zápis změny vlastnictví dle shora uvedeného rozhodčího nálezu. Na list LV č. 337 byl do části A místo původně evidovaného vlastníka žalobkyně b) nově zapsána žalobkyně a).
5. Dne 7. 9. 2015 podala žalobkyně b) ke katastrálnímu úřadu návrh na opravu údajů v katastru nemovitostí. Katastrální úřad navrhovatelce dne 29. 10. 2015 ve smyslu § 36 odst. 3 katastrálního zákona oznámil, že opravu údajů na základě jejího návrhu neprovedl. Poté bylo dne 13. 11. 2015 katastrálnímu úřadu doručeno podání žalobkyně b), jehož obsahem byl nesouhlas s neprovedením navrhované opravy podle § 36 odst. 4 katastrálního zákona. Doručením nesouhlasu došlo ze zákona k zahájení správního řízení o opravě chyby. Mezi účastníky řízení byla zahrnuta i žalobkyně a) jako vlastník předmětné nemovitosti.
6. Následně dne 11. 1. 2016 vydal katastrální úřad rozhodnutí, č. j. OR-668/2015-703, kterým nesouhlas s neprovedením opravy chyby nevyhověl, neboť v katastrálním operátu neshledal chybu ve smyslu § 36 katastrálního zákona. Proti rozhodnutí se odvolaly obě žalobkyně.
7. Žalovaný poté rozhodnutím ze dne 18. 4. 2016 prvním výrokem zamítl odvolání žalobkyně b) a potvrdil rozhodnutí katastrálního úřadu a druhým výrokem zamítl odvolání žalobkyně a) jako opožděné.

II. Obsah žaloby

8. Proti rozhodnutí žalovaného podaly obě žalobkyně včasnou žalobu a navrhly zrušení napadeného rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně v celém rozsahu.
9. Popsaly dosavadní průběh řízení před správními orgány a namítaly, že práva navržená k výmazu byla do katastrálního operátu zapsána v důsledku chyby při vedení katastru. Z tohoto důvodu správní rozhodnutí nemohou obstát při soudním přezkumu.
10. Svoji žalobní legitimaci opřely o právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42. Zjevnou chybou v katastru nemovitostí jsou zaznamenány veřejné subjektivní povinnosti a práva žalobkyně b), které nepřípustně omezují práva žalobkyně a) jako vlastníka nemovitosti. Napadené rozhodnutí o neprovedení opravy chyby v katastrálním operátu je rozhodnutím ve smyslu § 68 odst. 1 správního řádu, jež se dotýká práv všech účastníků správního řízení.
11. Podle žalobkyň se katastrální úřad dopustil jednoznačně seznatelného omylu při vedení katastru již tím, že neprovedl v řádné lhůtě záznam vlastnického práva žalobkyně a). Tento omyl zjistil Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 1. 2014, sp. zn. 30 A 15/2013. Předmětný omyl otevřel možnost, aby katastrální úřad v mezidobí od zahájení záznamového řízení Z – 30917/2012-703 do provedení záznamu na základě rozhodnutí soudu mohl provést další (nekonstitutivní) záznamy práv, jež žalobkyně b) navrhla v rámci opravy chyby odstranit.
12. Záznamy byly provedeny až poté, co bylo záznamové řízení Z – 30917/2012-703 ke dni 4. 4. 2013 nezákoně ukončeno a katastrální úřad odstranil z katastru plombu zamezující dalším zápisům, byť věděl, že ve věci neprovedení záznamu podala žalobkyně a) správní žalobu. V reakci na výrok výše uvedeného rozsudku se katastrální úřad i přes zákaz soudu provést záznam v záznamovém řízení Z – 30917/2012-703 pokusil zahájit ve věci beznávrhové vkladové řízení č. j. V – 8319/2014 – 703, obchází tak nejen pravomocné nařízení soudu, ale i § 14 odst. 2 a § 63 odst. 4 katastrálního zákona. Záznamy tak nemají na listu vlastnictví č. 337 místo a musí být postupem podle § 36 katastrálního zákona vymazány. Výmaz přitom nemá konstitutivní účinky, proto je oprava chyby odpovídajícím nástrojem k odstranění zápisu práv z katastru nemovitostí.
13. K zamítnutí odvolání žalobkyně a) z důvodu opožděnosti uvádějí, že napadené rozhodnutí bylo žalobkyni a) doručeno do datové schránky 12. 1. 2016 a lhůta k podání odvolání uplynula 27. 1. 2016. Odvolání ze dne 25. 1. 2016 tak bylo podáno včas.
14. Žalobkyně postupně doplnily žalobu dne 6. 11. 2017 odkazem na usnesení Okresního soudu Brno – venkov ze dne 11. 10. 2017, č. j. 34 C 210/2017 – 53, kterým soud rozhodl, že výše uvedený rozhodčí nález představuje v řízení o určení vlastnictví k předmětným nemovitostem překážku věci rozhodnuté. To dokládá, že se žalobkyně a) stala vlastníkem nemovitosti již dnem 17. 12. 2011.
15. Dále žalobkyně doplnily žalobu dne 15. 2. 2018 o odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 21 Cdo 3366/2017, podle něhož je rozhodčí nález plnohodnotným nabývacím titulem k nemovité věci.
16. Podáním ze dne 17. 5. 2018 žalobkyně odkázaly na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2018, č. j. 26 Co 155/2017-212, jímž byla zastavena exekuce. V souladu s tímto usnesením žalobkyně omezily svůj návrh a nepožadovaly již opravu spočívající v odstranění záznamu zástavního práva exekutorského dle § 69a exekučního řádu k zajištění

pohledávek ve výši 273 280,49 Kč s příslušenstvím, den vzniku práva 13. 8. 2013, zapsaného řízením č. j. Z-4493/2013-703, ani odstranění exekučního příkazu k prodeji nemovitostí ze dne 28. 1. 2013 zapsaného v řízení č. j. Z-24494/2013-703.

17. V doplnění žaloby ze dne 24. 5. 2018 žalobkyně odkázaly na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2017, č. j. 1 As 173/2016 – 80, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 As 102/2017-27.

III. Vyjádření žalovaného

18. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žaloba je pouze dalším dokladem nesprávného pochopení podstaty řízení o opravě chyby a s tím souvisejících postupů.
19. V případě „zřejmého omylu“ při vedení katastru jde o takové pochybení, ke kterému došlo zjevným a okamžitým selháním v duševní nebo mechanické činnosti lidského činitele, tedy osoby, za jejíž účasti byl zápis proveden. K takovému stavu však v průběhu záznamového řízení nedošlo.
20. Nelze souhlasit s názorem žalobkyně, že katastrální úřad učinil zřejmý omyl při vedení katastru. Toto tvrzení žalobkyně dokládají odkazem na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2014, sp. zn. 30 A 15/2013, z něhož však uvedené tvrzení nevyplývá.
21. V řízení o opravě chyby se nejedná o odstranění rozporu mezi údaji v katastrálním operátu a stavem skutečným (resp. objektivně právním). Podstatou tohoto řízení je odstranění rozporu mezi údaji v katastru nemovitostí a podklady uloženými v katastrálním operátu, podle nichž jsou údaje v katastru evidovány.
22. Správní orgány nejsou v řízení o opravě chyby oprávněny zjišťovat objektivní existenci příslušného věcného práva. Zápis na LV č. 337 pro katastrální území Biskoupky na Moravě je v katastru nemovitostí evidován v souladu s listinami, které byly pro tento zápis podkladem.
23. Na základě výše uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

24. Soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (*ex officio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
25. Soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).
26. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
27. Soud předně konstatuje, že napadené rozhodnutí obsahuje dva výroky. Výrokem č. 1 zamítl žalovaný odvolání žalobkyně b) a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně, výrokem č. 2 zamítl odvolání žalobkyně a) jako opožděné. Z tohoto důvodu se soud zabýval podanou žalobou zvlášť ve vztahu ke každé z žalobkyně. Nejprve se zabýval důvodností žaloby ve vztahu k žalobkyni a), kde hodnotil zejména otázku včasnosti podaného odvolání [bod IV. A) rozsudku]. Následně posuzoval důvodnost žaloby ve vztahu k žalobkyni b), tedy hodnotil především její aktivní věcnou legitimaci k podání žaloby [bod IV. B) rozsudku].

IV. A) Posouzení důvodnosti žaloby ve vztahu k žalobkyni a)

28. Soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti žaloby žalobkyně a), neboť její odvolání bylo výrokem II. napadeného rozhodnutí zamítnuto jako opožděné.
29. Podle § 68 písm. a) s. ř. s. *je žaloba nepřipustná, nevycerpali-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.*
30. Odpověď na otázku, zda podáním odvolání proti rozhodnutí správního orgánu, byť opožděného, došlo k vyčerpání řádných opravných prostředků ve smyslu § 5 s. ř. s., lze nalézt v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Podle ustálené judikatury rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřipustnost podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřipustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřipustného odvolání současně potvrzováno. Soud je v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 5 As 41/2009 – 91, publ. pod č. 2127/2010 Sb. NSS, ze dne 27. 4. 2012, č. j. 5 As 111/2011 – 87, či ze dne 7. 9. 2017, č. j. 4 Azs 174/2017 – 51).
31. Z výše uvedeného vyplývá, že ani opožděné odvolání nevylučuje přípustnost žaloby, omezuje však rozsah soudního přezkumu. Bylo-li v projednávané věci ve vztahu k žalobkyni a) odvolání zamítnuto podle § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné, lze v řízení o podané žalobě hodnotit pouze otázky související s opožděností či včasností podaného odvolání. Soud proto přistoupil k přezkumu včasnosti odvolání žalobkyně a), aniž by se zabýval věcnými námitkami směřujícími do merita věci (zákonnosti rozhodnutí o neprovedení opravy v katastru nemovitostí).
32. V tomto smyslu žalobkyně a) namítala, že napadené rozhodnutí jí bylo doručeno do datové schránky dne 12. 1. 2016 a lhůta pro podání odvolání vypršela až dne 27. 1. 2016. Odvolání tak podle ní bylo podáno včas.
33. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vydáno 11. 1. 2016. Tétoho dne bylo doručeno do datové schránky žalobkyně a), a to konkrétně v 15:25:36 hodin (viz doručka na č. 1. 9 správního spisu). Odvolání žalobkyně a) bylo předáno k poštovní přepravě dne 27. 1. 2016 (viz obálka s otiskem razítka pošty na č. 1. 10 správního spisu).
34. Podle § 83 odst. 1 věta první správního řádu *odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.* Dle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu *se do běhu lhůty nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.*
35. V předmětném případě tedy lhůta k podání odvolání počala běžet dne 12. 1. 2016 a její poslední den připadl na úterý 26. 1. 2016. Podala-li žalobkyně a) odvolání k poštovní přepravě až 27. 1. 2016, učinila tak po uplynutí lhůty k podání odvolání, tedy opožděně.
36. Výrok č. 2 napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a) jako opožděné dle § 92 odst. 1 správního řádu je tedy v souladu se zákonem.

37. Námitka nesprávného posouzení včasnosti podaného odvolání tak není důvodná.
38. Žalobkyně a) dále uvádí, že i kdyby odvolací lhůta marně uplynula, přesto by jí příslušela ochrana jejího vlastnického práva podle § 2 s. ř. s., neboť neprovedením opravy chyby je výrazně dotčeno její právo a soudní rozhodnutí ve věci se jí bezprostředně dotýká. Tomuto názoru soud nemůže přisvědčit. Podle § 2 s. ř. s. *soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon*. Nepostačí tedy obecný poukaz na § 2 s. ř. s., neboť soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu způsobem a za podmínek stanovených soudním řádem správním. Pokud si žalobkyně a) ve správním řízení nestřežila svá práva a podala opožděné odvolání, lze v řízení o podané žalobě hodnotit toliko otázku, zda její odvolání bylo žalovaným správně zamítnuto pro opožděnost či nikoliv. K věcnému přezkumu rozhodnutí o neprovedení opravy proto soud přistoupit nemohl.
39. Ve vztahu k žalobkyni a) tak podaná žaloba není důvodná.

IV. B) Posouzení důvodnosti žaloby ve vztahu k žalobkyni b)

40. Vzhledem k tomu, že žalobkyně b) není vlastníkem nemovitostí zapsaných na LV č. 337 v k. ú. Biskoupky na Moravě, zabýval se soud nejprve tím, zda jí náleží aktivní legitimace ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.
41. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. *může žalobu podat každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti*.
42. V této souvislosti je nutné vymezit rozdíl mezi aktivní procesní a aktivní věcnou legitimací. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žalobní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je založena tvrzením účastníka, že byl na svých subjektivních (hmotných) právech zkrácen buď přímo rozhodnutím správního orgánu, nebo v důsledku porušení svých (procesních) práv v řízení, jež předcházelo vydání napadeného rozhodnutí. Tvrzení o zkrácení na veřejném subjektivním hmotném právu nemusí být explicitní. Postačí, pokud implicitně vyplývá z tvrzení obsažených v žalobě. Jestliže tedy žalobce v žalobních bodech tvrdí porušení svých práv v řízení před správním orgánem a zároveň není zjevné, že není nositelem subjektivního hmotného práva, na němž mohl být v důsledku vytýkaného porušení procesních práv zkrácen, pak lze usuzovat, že je aktivně legitimován k podání žaloby. Otázku aktivní procesní legitimace žalobce jako podmínku přípustnosti žaloby nelze směřovat s otázkou aktivní věcné legitimace, tedy s otázkou důvodnosti žaloby. Přípustná je ta žaloba, která obsahuje zákonem stanovená tvrzení, přičemž není nutné, aby tato tvrzení byla pravdivá. Pravdivost tvrzení je však zásadní pro posouzení důvodnosti žaloby. Tyto otázky soud zkoumá v řízení ve věci samé, nikoli při posuzování přípustnosti podané žaloby (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 7 As 93/2013 – 37).
43. K výkladu zásahu do práv lze poukázat i na usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, podle něhož ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. nelze interpretovat doslovným jazykovým výkladem, ale podle jeho smyslu a účelu tak, že žalobní legitimace je dána pro všechny případy, kdy se úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, dotýká právní sféry žalobce.

44. Obecně platí, že neprovedení opravy chybného údaje v katastru nemovitostí zasahuje do veřejných subjektivních práv osoby, již se zapsané právo týká (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2016, č. j. 2 As 58/2005 – 125). V projednávaném případě žalobkyně b), která podala návrh na opravu chyby v katastru nemovitostí, nebyla v době podání návrhu (ani poté) vlastníkem nemovitostí, kterých se měla předmětná oprava týkat.
45. Správní orgán I. stupně zahrnul žalobkyni b) jako navrhovatelku mezi účastníky řízení podle § 27 správního řádu od počátku správního řízení s odůvodněním, že byla dřívějším vlastníkem nemovitostí a jako povinná figurovala v zápisech exekučních příkazů k prodeji, resp. ve zřízených zástavních právech, a požadovala tyto údaje z evidence katastru nemovitostí skrze institut opravy chyby vymazat.
46. Zcela nepochybně se napadené rozhodnutí dotýká právní sféry žalobkyně a) jako vlastníka nemovitostí, na kterých váznou zástavní práva a exekuční příkazy k prodeji nemovitosti. Žalobkyně b) však již vlastnické právo k předmětným nemovitostem pozbyla. Svoji aktivní legitimaci dovozuje ze skutečnosti, že zjevnou chybou katastrálního úřadu jsou v katastru nemovitostí zaznamenány její veřejné subjektivní povinnosti a práva.
47. Žalobkyni b) nepochybně svědčí aktivní procesní žalobní legitimace k podání žaloby podle § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť tvrdí dotčení své právní sféry napadeným správním rozhodnutím. Procesní předpoklad aktivní legitimace je tak splněn tím, že žalobkyně b) tvrdí porušení svých práv. Je však otázkou, zda je žalobkyně b) též nositelkou hmotného práva, se kterým je její aktivní (věcná) legitimace neoddělitelně spjata. V takovém případě je soud povinen z úřední povinnosti prověřit, zda žalobkyni b) svědčí aktivní věcná legitimace. Otázka aktivní věcné legitimace totiž není závislá na tvrzeních a důkazech stran. Správní soud si ji musí vyjasnit sám předtím, než se začne zabývat jednotlivými žalobními body (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 As 9/2010 – 255). Pokud by to neučinil, mohl by třeba i zrušit správní rozhodnutí k žalobě osoby, jejíž právní sféry se správní rozhodnutí nijak nedotýkalo. Takový postup by byl ovšem v rozporu se smyslem řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2013, č. j. 1 As 6/2013 – 63).
48. Jinými slovy, předpokladem aktivní věcné (hmotné) legitimace je, že je žalobkyně nositelem subjektivního hmotného práva, proti jehož porušení žalobou brojí (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 8/2004 - 61). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k otázce aktivní věcné legitimace v usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, publikovaném pod č. 534/2005 Sb. NSS, vyslovil, že „[v]ěcná legitimace je potom stavem plynoucím z hmotného práva, mající ovšem význam pouze v rámci procesu. Věcná legitimace je předpokladem úspěšnosti žaloby a nikoliv předpokladem meritorního projednání a rozhodnutí věci, jako je tomu u procesní podmínky. Aby byl žalobce úspěšný, musí být aktivně věcně legitimován, tj. musí být nositelem subjektivního práva, jehož ochrany se domáhá, a žalovaný musí být legitimován pasivně, tj. musí být nositelem tomu odpovídající subjektivní povinnosti.“ Jak příhodně konstatoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, „soudní řád správní je svojí povahou „obrannou“ normou. Není normou „kontrolní“, která by umožňovala komukoliv iniciovat, prostřednictvím podání žaloby ve správním soudnictví, kontrolu jakéhokoliv úkonu veřejné správy. Má pouze zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob. Hraničním kritériem pro žalobní legitimaci je právě tvrzený zásah do veřejných subjektivních práv. Nikoliv veškerá činnost (případně veškeré pochybení) veřejné

správy je podrobena soudní kontrole ze strany fyzických a právnických osob, ale pouze ta, kdy činnost správy přesáhne do jejich veřejných subjektivních práv“ (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, publ. pod č. 1764/2009 Sb. NSS).

49. Ve shora citovaném rozsudku č. j. 7 As 9/2010-255 Nejvyšší správní soud posuzoval aktivní legitimaci žalobkyně, která v době podání správní žaloby byla spoluvlastnicí nemovitosti, jíž se týkalo řízení o opravě chyby v katastru nemovitostí, avšak v průběhu soudního řízení toto vlastnické právo pozbyla. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pokud *„stěžovatelka pozbyla vlastnické právo k předmětným pozemkům, podle Nejvyššího správního soudu nezůstala bez vlivu na její aktivní legitimaci. Procesní předpoklad aktivní legitimace byl sice splněn tím, že stěžovatelka tvrdila porušení svých práv, nicméně již nadále nebyla nositelkou hmotného práva, se kterým byla její aktivní legitimace neoddělitelně spjata. V případě soudního přezkumu rozhodnutí o opravě chyby v katastrálním operátu totiž nelze aktivní legitimaci z povahy věci oddělit od vlastnického práva k nemovitosti, popř. jiného práva zapisovaného do katastru, které se oprava chyby týká.“*
50. Z výše uvedeného vyplývá, že pozbyl-li vlastník nemovitosti v průběhu řízení o žalobě proti rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu vlastnické právo k nemovitostem dotčeným opravou chyby, má to za následek ztrátu jeho aktivní legitimace.
51. Na základě výše uvedeného soud shrnuje, že napadeným rozhodnutím nebylo zasazeno do veřejných subjektivních práv žalobkyně b), neboť ta není vlastníkem předmětných nemovitostí. Rozhodnutím správních orgánů nedošlo k porušení jejích práv. Ani případná oprava chyby v katastrálním operátu, tj. výmaz zástavních práv a exekučních příkazů váznoucích na předmětných nemovitostech, by nemohla zasáhnout do právní sféry žalobkyně b), ale pouze a výhradně do právní sféry žalobkyně a). Žalobkyně b) sice v podané žalobě tvrdí, že zjevnou chybou jsou v katastru nemovitostí zaznamenány její veřejná subjektivní práva a povinnosti, avšak s tímto tvrzením nelze souhlasit. V katastru nemovitostí, konkrétně na LV č. 337, k. ú. Biskoupky na Moravě, jsou zaznamenána omezení vlastnického práva a taktéž jiné zápisy. Všechna tato omezení se vztahují k věci (*in rem*), tedy k nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně a). Jejich případným vymazáním by tak byl dotčen výhradně vlastník těchto nemovitostí, jímž je žalobkyně a).
52. Je pravdou, že správní orgány jednaly s žalobkyní b) jako s osobou oprávněnou k podání návrhu na opravu chyb v katastrálním operátu ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona, a to s odůvodněním, že tato svým návrhem brojí proti evidovaným omezením, v nichž sama figuruje jako povinná. Závěry správních orgánů ohledně účastenství v předmětném správním řízení však nejsou určující pro posouzení aktivní věcné legitimace žalobkyně b) ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.
53. Na nyní projednávanou věc se pak nevztahuje ani § 107a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, upravujícího důsledky singulární sukcese, neboť žalobkyně b) nepozbyla vlastnické právo k předmětné nemovitosti v průběhu soudního řízení, nýbrž již před podáním správní žaloby. V takovém případě svědčí aktivní legitimace pouze vlastníkově nemovitosti, tj. žalobkyni a).
54. Na základě výše uvedeného soud uzavírá, že žalobkyně b) není nositelkou žádného hmotného práva, které by mohlo být napadeným rozhodnutím dotčeno. Žaloba podaná žalobkyní b) tak není důvodná.

55. S ohledem na skutečnost, že správní orgány od samého počátku jednaly s žalobkyní b) jako s účastnicí řízení (§ 27 správního řádu), může se závěr soudu o nedostatku její aktivní věcné legitimace jevit do jisté míry překvapivý. S ohledem na základní zásady spravedlivého procesu (čl. 36 Listiny základních práv a svobod) a zákaz překvapivých rozhodnutí se soud nad rámec nutného pro větší přesvědčivost svého rozhodnutí vyjádřil i k námitkám ohledně nezákonnosti rozhodnutí o neprovedení opravy.
56. Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru.*
57. V projednávaném případě došlo k zapsání věcných práv - zástavních práv a exekučních příkazů k prodeji nemovitostí na základě předložených listin. V době zápisu věcných práv byla jediným vlastníkem předmětných nemovitostí v katastru nemovitostí žalobkyně b).
58. K problematice oprav chyb v katastrálním operátu existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Z rozsudku ze dne 28. 2. 2011, č. j. 2 As 22/2010 – 205, vyplývá, že „[o]pravou chyby v katastrálním operátu nemohou být změněny či nově založeny právní vztahy k nemovitostem evidované v katastru nemovitostí. Institut opravy chyb v katastrálním operátu není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem, právní vztahy k nemovitostem jím zůstávají nedotčeny. V tomto řízení se totiž neřeší otázka, kdo je vlastníkem, resp. oprávněným z věcného práva k nemovitostem, nýbrž to, kdo bude jako oprávněný k věcnému právu k nemovitostem evidován (viz rozhodnutí zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006, č. j. Konf 23/2004 – 13, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2006, č. j. 5 As 16/2005 – 88).“ Obdobně v rozsudku ze dne 31. 8. 2013, č. j. 7 As 90/2012 – 65, publikovaném pod č. 2969/2014 Sb. NSS, soud konstatoval, že „[k]atastrální úřad je tedy oprávněn (a povinen) opravit pouze takové údaje katastru, které jsou chybné v důsledku zřejmého omylu. To znamená, že musí existovat rozpor mezi údaji katastru a listinami založenými ve sbírce listin. Zápis v katastru je podmíněn jednak existencí listiny, jednak tím, že tato listina má určitý obsah a že z jejího obsahu vyplývá závěr o existenci či neexistenci určitých práv nebo povinností vztahujících se k nemovitosti. Katastrální úřad se sice nevyhne vedle ověření, že určitá listina existuje a splňuje předepsané formální a obsahové náležitosti, také v určité míře i její interpretaci, tedy vyvození, jaká práva nebo povinnosti z listiny vyplývají, ale při opravě chybného údaje katastru však nemůže katastrální úřad vybočit ze své evidenční role a při rozhodování o opravě chybného údaje fakticky nalézat právo, tedy i posuzovat, za jakých podmínek práva vznikají, zanikají, mění se jejich obsah, přecházejí na jiné osoby apod. To přísluší pouze soudům v občanskoprávním řízení. Proto katastrální úřad může v řízení o opravě chyby katastru činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky.“
59. Smyslem provádění oprav chyb v katastrálním operátu je tedy dosažení souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji, aniž by tato okolnost mohla vést k založení či pozbytí vlastnického či jiného práva k nemovitosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2011, č. j. 2 As 22/2010 - 205). Obdobně se vyjadřuje i odborná literatura (srov. BLÁHOVÁ, I. *Katastrální zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015; komentář k § 36)
60. Z výše uvedeného vyplývá, že opravou chyby v katastrálním operátu dochází pouze k nahrazení chybného údaje, který neodpovídá skutečnému stavu, údajem správným, tedy

údajem, který je v souladu se skutečností. Řízení o opravě chyb v katastrálním operátu „slouží k uvedení údajů v katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Mění se jím evidované údaje, aniž by se tak mohlo založit či pozbyt vlastnické či jiné právo k nemovitosti - to plyne i z § 5 odst. 7 [katastrálního zákona](#). Opravou má být pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji, a to bez ohledu na to, zda původní zápis byl podložen rozhodnutím o vkladu, či se jednalo o záznam údajů o právních vztazích plynoucích z rozhodnutí jiných orgánů nebo z listin právní vztahy osvědčujících.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2006, č. j. [2 As 58/2005-125](#), publ. pod č. 986/2006 Sb. NSS). Institut opravy chyb v katastrálním operátu tak není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem, právní vztahy k nemovitostem jím zůstávají nedotčeny.

61. Žalobkyně b) namítá, že se katastrální úřad dopustil jednoznačně seznatelného omylu při vedení katastru ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona. Omylem podle ní měl být nesprávný právní postup oprávněné úřední osoby, která na základě rozhodčího nálezu nezapsala vlastnické právo žalobkyně a) a muselo být vyvoláno soudní řízení, přičemž v jeho průběhu došlo k záznamu sporných zástavních práv a exekučních příkazů. Z výše citované judikatury jednoznačně vyplývá, že chybná právní interpretace oprávněné úřední osoby při vyhodnocení podkladů pro zápis převodu vlastnického práva z žalobkyně b) na žalobkyni a) nepředstavuje chybu v katastrálním operátu, kterou by bylo možné odstranit postupem podle § 36 katastrálního zákona. Opravou podle citovaného ustanovení se lze domáhat nápravy chyb v katastrálním operátu, kdy zápisy neodpovídají obsahu založených podkladů (listin), nikoliv změny evidovaných údajů, kterou by došlo k založení či pozbytí zástavního práva či exekučního titulu k nemovitostem.
62. Lze tak uzavřít, že věcná práva, která žalobkyně b) navrhla vymazat, nelze z povahy věci samé institutem opravy údajů v katastrálním operátu podle § 36 katastrálního zákona odstranit. Ani pokud by byl soud oprávněn zabývat se věcí samou, nebyla by argumentace žalobkyně úspěšná.

V. Závěr a náklady řízení

63. Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
64. Soud pro nadbytečnost neprováděl k důkazu výpis z katastru nemovitostí k datu 26. 5. 2016 přiložený k žalobě, neboť údaje o vlastnictví nemovitostí na LV č. 337, k. ú. Biskoupky na Moravě, vyplývají z obsahu správního spisu. Ostatní přílohy žaloby ze dne 31. 3. 2016 jsou součástí předloženého správního spisu, soud jimi proto dokazování neprováděl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117). Co se týče důkazů, jež žalobkyně přiložily k doplnění žaloby ze dne 6. 11. 2017, a to žalobu na určení vlastnictví nemovitých věcí podanou žalobkyní a) dne 27. 9. 2017 u Okresního soudu Brno-venkov (spolu s doručenkou potvrzující podání žaloby u soudu) a usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 11. 10. 2017, č. j. 34 C 210/2017-53, jímž bylo řízení o předmětné žalobě zastaveno, soud k důkazu neprováděl. Má za to, že se jedná o důkazy nadbytečné, neboť pro posouzení stěžejních námitek podané žaloby byly dostatečné údaje vyplývající ze správního spisu. Ze stejného důvodu soud neprováděl dokazování ani usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2018, č. j. 26 Co 155/2017-212, které bylo přiloženo k doplnění žaloby ze dne 17. 5. 2018.

65. V doplnění žaloby ze dne 17. 5. 2018 žalobkyně avizovaly „částečné zpětvzetí žaloby“. Omezily svůj návrh na provedení opravy v katastru nemovitostí o 2 zápisy: zástavního práva exekutorského ze dne 13. 8. 2013 a exekučního příkazu ze dne 9. 8. 2013 (pod bodem 2 a 4 návrhu na provedení opravy ze dne 2. 9. 2015), na jejichž opravě dále netrvaly. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nevzaly zpět celý svůj návrh (žalobu), nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení dle § 47 s. ř. s. Omezení rozsahu podané žaloby vzal soud na vědomí, nicméně vzhledem k tomu, že u žalobkyně a) posuzoval výlučně otázku včasnosti podaného odvolání a u žalobkyně b) konstatoval nedostatek aktivní věcné legitimace, nepromítlo se omezení podané žaloby do posouzení věci samé.
66. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměly (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. 9. 2018

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu